

Vaksinering mot blåtunge serotype 8 i Europa i 2008

TORE TOLLERSRUD
Veterinærinstituttet

Vaksinering mot blåtunge

Beslutning

EU-kommisjonen besluttet i 2007 at det skulle iverksettes massevaksinering mot blåtunge serotype 8. Hvert enkelt medlemsland fikk anledning til å utforme planer etter noen sentrale føringer fra EU for hvordan vaksinasjonskampanjen skulle gjennomføres. Det resulterte i at det ikke ble noe samordnet innkjøp av vaksiner eller koordinert vaksinasjonsopplegg mellom land innen EU.

Finansiering

EU-kommisjonen bestemte at vaksinasjon mot BT også i 2008 skulle defineres som nødvaksinering. Dette innebærer at EU vil dekke 100% av kostnaden for vaksinen (inntil 0,60€ per dose som blir brukt), og 50% av kostnadene til vaksinasjonsarbeidet (inntil 2 € per storfe og 0,75 € for småfe). Den totale rammen for 2008 ble satt til 64 millioner Euro. Både inaktiverte og levende vaksiner ble tillatt brukt under forutsetning av at de hadde europeisk godkjenning, men ingen land i Nord-Europa tok i bruk levende vaksiner. Det er et mål og et krav fra kommisjonen for å få godkjent vaksinasjonsplan at minst 80% av mottagelige dyr skal vaksineres.

Gjennomføring

De enkelte landene, og i noen grad også delstater og regioner, laget hver sine opplegg. Noen ble basert på frivillighet hos dyreeierne (bla Storbritannia og Nederland), i noen land ble vaksinasjon lovpålagt (bla Sverige, Danmark, Tyskland, Frankrike, Italia, Luxemburg). I noen land betalte staten for både vaksinering og vaksiner (Sverige og tildels Danmark), i andre bidro dyreeierne gjennom fond og avgifter (Nederland), og i England og Wales måtte dyreeierne selv betale for begge deler. Finland har ikke gått til innkjøp av vaksiner ennå og avventer utviklingen.

En vaksinasjonskampanje med sikte på å utrydde blåtunge vil måtte vare i minst 3 år, og det er derfor viktig å ha en viss langsiktighet når strategien legges. Dette gjelder også hvordan man skal forholde seg til flytting av dyr innenlands, og hvilken status man har i forhold til utenlandske soner.

Tabell 1. Forbruk av vaksiner mot BTV-8 i enkelte EU-land i 2008.

Land	Ca. ant doser (mill)
England og Wales	20
Frankrike	30
Tyskland	20
Sverige	1,0
Danmark	1,7
Finland	0

Vaksiner

Vaksinene til de ulike produsentene er ganske like. De inneholder inaktiverte hele serotype 8 blåtungevirus og adjuvans. Dosevolum og pakningsstørrelser varier.

Schering-Plough/Intervet sin vaksine heter Bovilis® BTV8, og Merial sin heter BVTPUR AlSap 8. Begge inneholder inaktivert BTV serotype 8 virus og aluminium hydroksid og saponin som adjuvans. Dose for begge er 1 ml, og storfe skal vaksineres subcutant to ganger med 3-4 ukers mellomrom. Sau vaksineres subcutant en gang. Årlig revaksinering gjennomføres med en dose minst 14 dager før forventet smitte. Immunitet er utviklet etter 3 uker.

CZ Veterinaria er en spansk vaksineprodusent som blant annet leverer paratuberkulosevaksine til Norge. Deres blåtunge serotype 8 vaksine heter Bluevac-8 og er godkjent til sau og storfe. Dosen er 2 ml for sau og 4 ml for storfe, ellers er vaksinen ganske lik Merial og Intervet sin, men bruker Quil A i tillegg til aluminium hydroksid som adjuvans.

Fort Dodge har en inaktivert BT serotype 8 vaksine som heter Zulvac 8 Bovis og er på markedet i blant annet Sveits, Frankrike, Tsjekkia og Romania. Den vil også bli tilgjengelig i Storbritannia. Den har kun godkjenning til storfe, og skal i motsetning til de andre gis intramuskulært. Dosen er 2 ml. Det kommer muligens en variant på markedet som heter Zulvac 8 ovis som er beregnet på sau.

Effekt og sikkerhet

Det er litt tidlig å si noe om effekten i felt av vaksinen, men alt tyder på at den er god. Det har til nå ikke vært rapportert om utbrudd i EU som inkluderer vaksinerte dyr som har hatt tid til å utvikle immunitet. I Storbritannia har de ennå ikke hatt tilfeller av BT denne sesongen annet enn på importerte dyr. Det er svært få meldinger om bivirkninger. BT-8 utbruddene i Frankrike og Tyskland i 2008 skyldes problemer med vaksinedekningen og gjennomføringen av vaksinasjonskampanjene. I Frankrike kompliseres situasjonen av at blåtunge serotype 1 sprer seg nordover samtidig som serotype 8 sprer seg sørover.